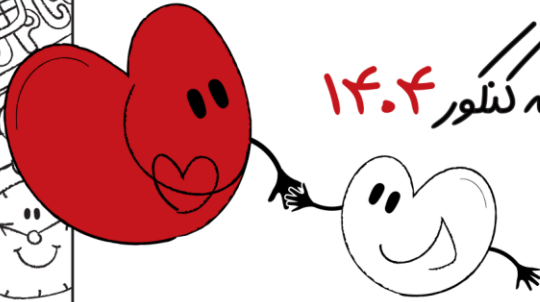


با  بیا تام لند

جزوه

دوره سالانه نئور ۱۴۰۴



دین و زندگی

دوازدهم

رشته ادبیات و علوم انسانی

دکتر محمد کریمی

تفکر و اندیشه



۱

بخش اول



اندیشه مانند بذری است که

- در ذهن جوانه می‌زند.
- در دل و قلب ریشه می‌دواند.
- برگ و بار آن به صورت اعمال ظاهر می‌گردد.

اندیشه

- ۱- بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می‌سازد.
- ۲- استعدادها را شکوفا می‌کند.
- ۳- امید به آینده‌ای زیباتر را نوید می‌دهد.
- ۴- می‌تواند برترین عبادت‌ها باشد.

حدیث

پیامبر (ص) فرمود: «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ: برترین عبادت،

علت

معلول

اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست.»

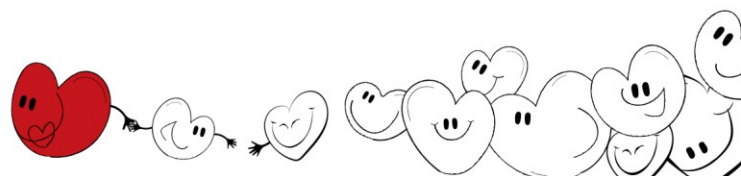
پیام حدیث: ۱- برترین عبادت ← اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست.

۲- پیوسته به یاد خدا بودن در مجموعه اعمال تأثیرگذار خواهد بود.

۳- مقصود از تفکر، تفکر در اسماء و صفات الهی است، نه در ذات.

چیستی

هستی





مجموعه‌های بزرگ را «جهان» می‌گویند.

۱. دستاورد تفکر در مجموعه بزرگ هستی، (جهان دور و نزدیک) چیست؟

ایجاد این پرسش که «موجودات جهان، هستی خود را و مدار چه کسی هستند؟»

از کجا آمده‌اند؟

آغاز و پایان آن چگونه است؟

نیازمندی جهان به خدا در پیدایش

۲. درجات و مراتب شناخت ما از خداوند چگونه است؟

شناخت اولیه: براساس فطرت می‌دانیم آفریننده‌ای حکیم جهان را هدایت و موجودات را مدد می‌رساند.

معرفت عمیق: براساس استدلال به درک وجود آن خدا و شناخت صفات و افعال او بپردازیم.

۳. قرآن چه راهی را برای شناخت عمیق و درک وجود خدا و شناخت و افعال او پیشنهاد می‌دهد؟

تفکر درباره نیازمندی جهان، در پیدایش خود به آفریننده و خالق است.

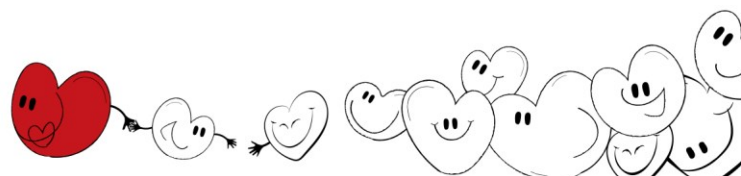
۴. نیازمندی جهان در پیدایش خود به خدا را با استدلال، اثبات کنید؟

مشاهده اول: ما و این جهان پدیده‌ایم که وجودمان از خودمان نیست.

مشاهده دوم: پدیده‌ها برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که وجودش از خودش باشد.

نتیجه: ما و همه پدیده‌های جهان در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده‌ای نیازمندیم که سرچشمه هستی

است، این وجود برتر خداست.



پاسخ به یک پرسش

۵. برخی می‌پرسند: چرا موجودات این جهان باید به آفریننده نیاز داشته باشند اما خود آفریننده به

خالق نیاز نداشته باشد؟!

در پاسخ می‌گوییم: اگر با دقت بیش‌تر استدلال بیان شده در صفحه قبل را مرور کنیم، متوجه می‌شویم که جایی

برای طرح این سؤال باقی نمی‌ماند. آن استدلال نمی‌گوید که «هر موجودی» به آفریننده نیاز دارد. بلی، اگر کسی این را بگوید، باید نتیجه بگیرد که خدا هم به آفریننده نیازمند است.

نتیجه چنین حرفی این است که هیچ چیزی وجود پیدا نکند، زیرا هر موجودی را که ما فرض کنیم، باید قبل از آن موجودی باشد تا آن را پدید آورد و این سلسله تا بی‌نهایت پیش خواهد رفت و هیچ‌گاه، هیچ موجودی پدید نخواهد آمد.

به‌عنوان مثال، در ساختار ساعت، ممکن است ده‌ها چرخ‌دنده وجود داشته باشد که هر یک باعث حرکت دیگری

می‌شود. چرخ‌دنده اول، چرخ‌دنده دوم را می‌چرخاند و چرخ‌دنده دوم چرخ‌دنده سوم را و... اگر به حرکت این چرخ‌دنده‌ها دقت کنید متوجه خواهید شد که موتور درون ساعت علت اصلی حرکت این چرخ‌دنده‌هاست که آن موتور برای حرکت خودش، نیاز به هیچ چرخ‌دنده‌ای ندارد. حال فرض کنید تعداد این چرخ‌دنده‌ها بی‌نهایت است و همگی در حال چرخیدن هستند. آیا امکان دارد که زنجیره این چرخ‌دنده‌ها به هیچ موتوری که حرکت‌دهنده چرخ‌دنده‌ها باشد، نرسد؟

چنین چیزی غیرممکن است؛ یعنی امکان ندارد که بی‌نهایت چرخ‌دنده در حال چرخیدن باشند ولی هیچ محرک

(موتور) مستقل و بی‌نیازی سبب ایجاد حرکت در آن‌ها نباشد. این همان مفهوم «تسلسل علت‌ها» است، یعنی این‌که

سلسله علت و معلول‌ها تا بی‌نهایت ادامه یابد و به علتی نخستین ختم نشود، و این مطلب از نظر عقلی محال است.

با توجه به این نکته، عقل انسان نمی‌گوید که هر موجودی به آفریننده نیاز دارد، همان‌طور که نمی‌گوید تمام

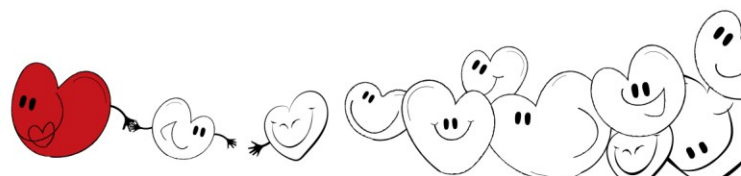
چیزهای شیرین، حتی شکر و قند، نیازمند به یک شیرین‌کننده هستند، بلکه ذهن ما اگر موجودی را ببیند که قبلاً

نبوده و بعد پدید آمده، در این‌جا می‌گوید «پدیده» نمی‌تواند خودبه‌خود پدید آید و حتماً آفریننده‌ای آن را پدید

آورده است.

همان‌طور که ذهن ما نمی‌پذیرد که یک پدیده بدون پدیدآورنده باشد همان‌طور هم، برعکس، نمی‌پذیرد وجودی

که ذاتاً موجود است نیازی به پدیدآورنده داشته باشد.



۶ بیت:

«ذات نیافته از هستی، بخش / چون تواند که بود هستی بخش
خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب‌دهی»

چه مفهومی دارد؟

پدیده‌ها برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که وجودش از خودش باشد.

۷ در چه صورتی یک موجود نیازمند نیست، همواره بوده و خواهد بود (فناپذیر)؟

در صورتی که خودش ذاتاً موجود باشد و در این صورت پدیده نیست. و نیاز به پدیدآورنده نخواهد داشت.

توجه «خدا»: ما و همه پدیده‌های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود، به آفریننده‌ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد این وجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می‌شود.

نیازمندی جهان به خدا در بقا

۸ مقایسه «مصنوعات بشری با آفریده‌های الهی» چه دستاوردی دارد؟

ساعت و ساعت‌ساز موجودات جهان و خدا

مصنوعات بشری، با ساخته شدن از صانع بی‌نیاز می‌شود.

صانع و سازنده: در مصنوعات بشری کارش جابه‌جا کردن و چینش است (علت حقیقی نیست)

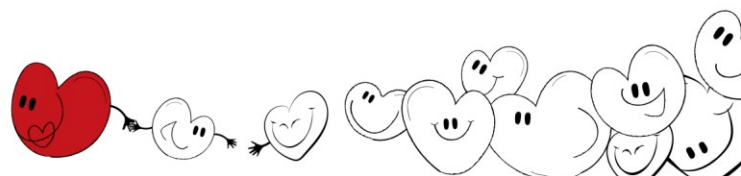
در حالی که موجودات جهان همه وابسته به خداست و همواره و هر «آن» به خداوند نیازمنداند و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود.

خداوند مواد و خواص آن‌ها را ایجاد و خلق می‌کند. (علت حقیقی است)

مثال

مسجد گوهرشاد در عصر تیموریان ساخته شد و معمار علت حقیقی آن بنا نبوده و نیاز دائمی به معمار ندارد.

جهان هستی از ابتدا توسط خداوند که علت حقیقی آن است ایجاد شده و نیاز دائمی به خدا دارد.



خدا نور هستی

۹. رابطه خداوند با جهان شبیه چیست؟

شبیه رابطه مولد برق با جریان برق است همین که مولد متوقف شود، جریان برق هم قطع می‌گردد و لامپ متصل به آن خاموش می‌شود. و مخلوقات هم بعد از پیدایش مثل لحظه نخست خلق شدن به خداوند نیازمند هستند از این‌رو دائماً و با زبان حال به پیشگاه خدا عرض نیاز می‌کنند.

۱۰. در آیات زیر، مولوی در پی بیان چه مطلبی است؟

ما چو ناییم و نوا در ما ز توست / ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست
ما که باشیم ای تو ما را جان جان / تا که ما باشیم با تو در میان
ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی نما
ما همه شیران ولی شیر علم / حمله‌مان از یاد باشد دم به دم

موجودات پس از پیدایش نیز هم‌چنان، مانند لحظه نخست خلق شدن، به خداوند نیازمند هستند از این‌رو دائماً با زبان حال، به پیشگاه خدا، عرض نیاز می‌کنند - نیاز دائمی - نیاز در بقا

تدبیرها

۱۱. براساس تدبیر در آیه ترجمه: ای مردم شما به خداوند نیازمند هستید و خداوند تنها بی‌نیاز است.

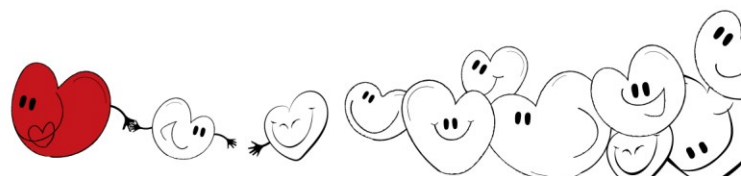
«یا ایها الناس انتم الفقراء الى الله و الله هو الغنی الحمید» و همچنین براساس تدبیر در آیه «یسأله من السموات و الارض کل یوم هو فی شأن»:

(A) فکر می‌کنید چرا موجودات پیوسته از خداوند درخواست دارند؟

چون همه موجودات در پیدایش و بقا به خداوند نیازمند هستند.

(B) نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می‌شود؟

انسان در تمام مراحل و لحظات زندگی از خلقت و هستی گرفته تا بقا و ماندگاری به خداوند نیازمند است.



۱۲ ➤ براساس تدبیر در آیه «یا ایها الناس انتم الفقراء الى الله و الله هو الغنی الحمید» و همچنین براساس تدبیر در

آیه «یسأله من السموات و الارض کل یوم هو فی شأن»:

(C) منظور از این که خداوند هر لحظه دست‌اندر کار امری است، چیست؟

فقر و نیاز دائمی موجودات، لطف و فیض دائمی را می‌خواهد، و خدا هر لحظه فیض جدید افاضه می‌کند. و همواره امور هستی را تدبیر و آن را اداره می‌کند پس همواره دست‌اندر کار امری است.

۱۳ ➤ سرچشمه بندگی چیست؟ و آن را توضیح دهید؟

آگاهی، انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند بی‌توجه‌اند، اما انسان‌های آگاه، دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند.

۱۴ ➤ رابطه خودشناسی با بندگی خدا را توضیح دهید؟

هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا، بیش‌تر شود، نیاز به او را بیش‌تر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیش‌تر ابراز می‌کند.

افزایش خودشناسی

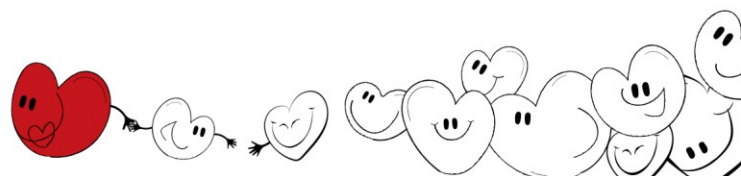
درک بیش‌تر فقر و نیاز

افزایش بندگی (توحید عملی یا اطاعت و رضایت خدا را محور رفتارمان قرار دهیم)

۱۵ ➤ این‌که پیامبر گرامی ما عاجزانه از خدا می‌خواهد «اللهم لاتکلی الی نفسی طرفة عین ابدأ» بیانگر چیست؟

پیامبر (ص) به‌عنوان مصداقی از انسان آگاه دائماً سایه لطف و رحمت الهی را احساس می‌کند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌داند.

پیامبر (ص) با معرفت به خود و رابطه‌اش با خدا، نیازمندی دائمی خود را بیش‌تر احساس می‌کند.



۱۶ ✦ خداوند رابطه میان خداوند و جهان را با چه کلمه‌ای بیان می‌کند، آن را توضیح دهید.

← **کلمه شگفت‌انگیز نور:** نور آن چیزی است که خودش پیدا و آشکار است و سبب پیدایی دیگر چیزها می‌شود، خدا نور هستی است یعنی تمام موجودات، «وجود» خود را از او می‌گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند. لذا هر چیزی در این جهان آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود. و هر موجودی در حد خودش تجلی خداوند و نشانگر حکمت و قدرت و رحمت و سایر صفات الهی است.

۱۷ ✦ از چه رو، در نگاه عارفان و خرمندان در هر چیزی می‌توان خدا را مشاهده کرد و علم و قدرت خدا را دید؟

← چون تمام موجودات «وجود خود» را از خدا می‌گیرند پس هر موجود آیتی از آیات خدا و در حد خودش تجلی خداوند و نشانگر حکمت و قدرت رحمت و سایر صفات خداست و این تفسیر آیه «**الله و نور السموات و الارض**» است.

۱۸ ✦ ابیات واحادیث زیر بیانگر چیست؟

← (I) دلی که معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اول خدا دید

← (II) به صحرا بنگرم صحرا تو بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم

به هر جا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنا تو بینم

← (III) علی (ع) «هیچ چیز را ندیدم مگر این که خداوند را قبل و بعد و با آن دیدم»

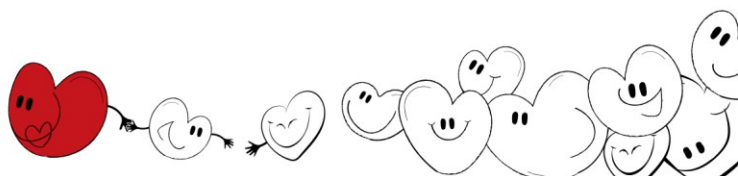
← این ابیات و حدیث نشان می‌دهد که گویندگان آن به معرفت عمیق و والا از خدا رسیده‌اند و با پیوند پاکی و صفای

قلبیشان با عزم و تصمیم، پی به نیاز دائمی خود و جهان به خدا برده‌اند - [درک نیازمندی جهان به خدا در همه آن،

از آن‌ها انسان آگاه ساخته که موجب عبودیت می‌شود]

✦ پیام همه ابیات و حدیث فوق:

← جهان تجلی‌بخش خداست.



۱۹ → معرفت عمیق و والا چیست و چگونه می‌توان به لذت چنین معرفتی رسید؟

این که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والا است که در نگاه نخست مشکل به نظر می‌آید اما هدفی قابل دسترسی است به خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب دارند اگر آن را با عزم و تصمیم پیوند بزنند به یقین خداوند کمک می‌کند که لذت چنین معرفتی را ما بچشیم.

↓
«سنت توفیق الهی»

در شناخت چیستی خداوند ناتوانیم

۲۰ → آیا می‌توان به ذات خداوند پی برد و چیستی او را مشخص کرد؟

موضوعات مورد شناخت دودسته‌اند:

الف: موضوعاتی که در محدود شناخت ما قرار می‌گیرد، مثل گیاهان و حیوانات... انسان می‌تواند به ماهیت و ذات آن‌ها دست یابد و ذهن ما گنجایش چیستی و ذات آن‌ها را دارد.

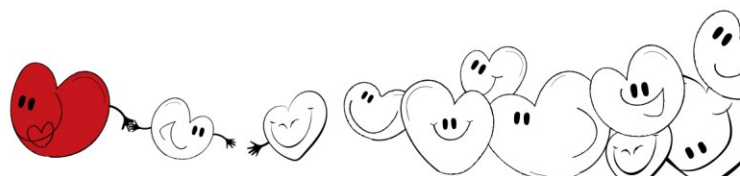
ب: موضوعاتی که نامحدودند و ذهن ما گنجایش درک آن‌ها را ندارد. زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.

ذات خدا از این دسته است، خداوند حقیقی نامحدود دارد، در نتیجه ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی کند بنابراین، وجود خدا و صفات و هستی او را می‌توانیم بشناسیم اما ذات و چیستی خداوند را نمی‌توانیم بشناسیم، به همین دلیل پیامبر فرمود:

«در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خداوند تفکر نکنید.»

↓
تشویق به تفکر ممنوعیت تفکر در ذات خدا
(تفکر در هستی خدا ممکن است) (ناممکن است)

تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ ، وَ لَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ



پاسخ به یک پرسش

۲۱ چگونه می‌توان خدا را دید؟

رؤیت خداوند با چشم غیرممکن است، زیرا چشم ساختار مادی و جسمانی دارد و فقط از اشیاء می‌تواند عکس‌برداری کند؛ آن هم اشیایی که طیف نوری قابل درک برای چشم را منعکس کنند؛ مثلاً چشم ما نورهای مادون قرمز و ماورای بنفش را نمی‌بیند. بنابراین، چشم حتی توانایی دیدن همه اشیای مادی را هم ندارد، چه برسد به موجودات غیرمادی (مانند فرشتگان) و از این بالاتر به وجود مقدس خداوند که هیچ شکل و تصویری و هیچ طول و عرض و ارتفاعی ندارد. بنابراین، خداوند را نه تنها در این دنیا نمی‌توان با چشم مادی دید، بلکه در آخرت نیز نمی‌توان او را با این چشم مشاهده کرد.

الف: لَا تَدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ: چشم‌ها او را در نمی‌یابند.

ب: وَ هُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ: و اوست که دیدگان را در می‌یابد.

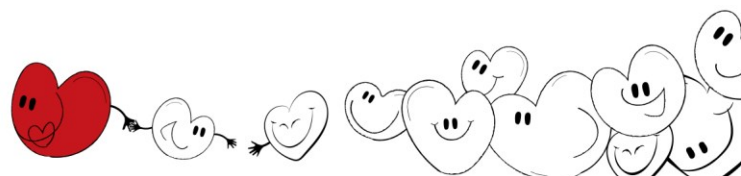
ج: وَ هُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ: و او لطیف و آگاه است.

فردوسی، شاعر حماسه‌سرا، در ابتدای شاهنامه با الهام از قرآن کریم و امامان بزرگوار، همین معانی را در قالب شعر به ما رسانده است. او می‌گوید:

به نام خداوند جان و خرد	کزین برتر اندیشه برنگذرد
خداوند نام و خداوند جای	خداوند روزی ده رهنمای
خداوند کیوان و گردان سپهر	فروزنده ماه و ناهید و مهر
ز نام و نشان و گمان برترست	نگارنده بر شده گوهر است
به بینندگان آفریننده را	نبینی، مرنجان دو بیننده را
نیابد بدو نیز اندیشه را	که او برتر از نام و از جایگاه
خرد گر سخن برگزیند همی	همان را گزیند که بیند همی
ستودن نداند کس او را چو هست	میان بندگی را ببایدت بست

اما نوعی از دیدن وجود دارد که نه تنها امکان‌پذیر است، بلکه از برترین هدف‌های زندگی است و هر کس باید برای رسیدن به چنین دیدنی تلاش کند. این مرتبه، دیدن به وسیله «قلب» و ملاقات با خداست.

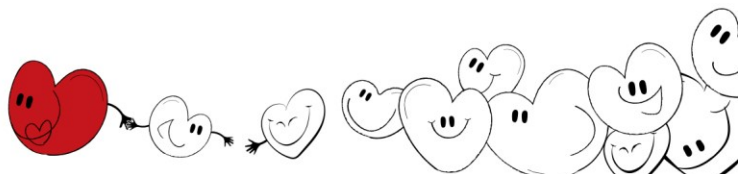
دوست نزدیک‌تر از من به من است	وین عجب‌تر که من از وی دورم
چه کنم با که توان گفت که دوست	در کنار من و من مهجورم



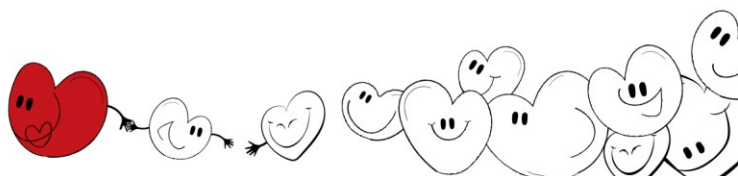
سوال‌های امتحانی درس: دین و زندگی (درس ۱)	پایه دوازدهم: ریاضی - تجربی - انسانی
نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:

ردیف	سوال‌های درس اول	نمره
------	------------------	------

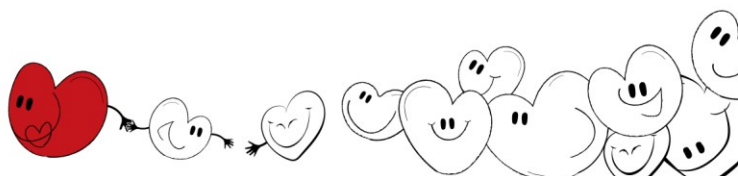
بخش آیات قرآن و احادیث		
الف	<p>(۱) از تبدیل در آیه شریفه «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:</p> <p>(آ) نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می‌شود؟</p> <p>(ب) چرا خداوند می‌تواند نیاز انسان و هر موجود دیگری را برطرف کند؟</p> <p>(پ) پیام کلی آیه را بنویسید</p> <p>(ت) قرآن کریم، خداوند را با صفت و مخلوقات را با صفت نام برده است؟</p> <p>(۲) طبق آیه‌ی نورانی «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»:</p> <p>(آ) خداوند رابطه‌ی میان خود و جهان هستی را با چه کلمه‌ای بیان می‌کند؟</p> <p>(ب) معنای اینکه خداوند نور آسمان‌ها و زمین است، چیست؟</p> <p>(۳) مقصود امام علی (ع) در حدیث «مَا رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَبَعْدَهُ وَمَعَهُ» از دیدن خدا، قبل بعد و همراه هر چیزی چیست؟</p> <p>(۴) پیام حدیث «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ» را بنویسید.</p> <p>(۵) چرا رسول خدا (ص) می‌فرماید: «در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خداوند تفکر نکنید»؟</p> <p>(۶) براساس حدیث پیامبر (ص): «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ» چرا انسان از تفکر در ذات الهی نهی شده است؟</p>	
درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را با علامت (ص/غ) مشخص کنید.		
ب	<p>(۷) رابطه‌ی خدا با انسان مانند رابطه‌ی مسجد با سازنده‌ی آن است که قطع نمی‌شود.</p> <p>(۸) یک موجود فقط در صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست که خودش ذاتاً موجود باشد.</p> <p>(۹) رابطه‌ی خداوند با جهان را می‌توان کاملاً شبیه رابطه‌ی بنا و ساختمان دانست.</p> <p>(۱۰) رابطه‌ی خداوند با جهان، تا حدی شبیه رابطه‌ی مولد برق با جریان برق است.</p> <p>(۱۱) خداوند حقیقتی نامحدود دارد و انسان می‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کرده و ذاتش را بشناسد.</p>	
به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
ج	<p>(۱۲) پدیده‌هایی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به چه چیزی هستند؟</p> <p>(۱۳) نیازمندی جهان به خداوند شامل چه مراحل می‌شود، یا (انسان و سایر موجودات در چه مرحله‌ی به خداوند متعال نیاز دارند)؟</p> <p>(۱۴) یک موجود در چه صورتی، در وجود خود نیازمند به دیگری <u>نیست</u>؟</p> <p>(۱۵) ثمره‌ی درک نیازمندی به خدای بی‌نیاز چیست؟</p> <p>(۱۶) در آفرینش، یک موجود در چه صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری <u>نیست</u>؟</p>	



ردیف	سوالات درس اول	نمره										
	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.											
ج	۱۷) چرا رسیدن به معرفت عمیق و والا برای جوانان آسان تر و قابل دسترس تر است؟ یا (چرا نوجوانان و جوانان در معرفت خداوند موفق تر هستند؟) ۱۸) چرا پیامبر اسلام (ص) عاجزانه از خدا می‌خواهد که او را به حال خود واگذار نکند؟											
	گزینه صحیح را انتخاب کنید.											
د	۱۹) رابطه‌ی خداوند با جهان را تا حدی می‌توان، به چه چیزی تشبیه نمود؟ ۱) ساعت‌ساز و ساعت ۲) مولد برق با جریان برق											
	کشف ارتباط:											
ه	۲۰) هریک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد در سمت چپ اضافی است؟)											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>«الف»</th> <th>«ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>آ) پیامبر گرمای ما، عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد.</td> <td>۱) خداگرایی فطری</td> </tr> <tr> <td>ب) جهان همواره و در هر «آن» به خداوند نیازمند است.</td> <td>۲) معرفت عمیق و والا</td> </tr> <tr> <td>ج) به دریا بنگرم دریا تو بینم / به صحرا بنگرم صحرا تو بینم</td> <td>۳) آگاهی، سرچشمه بندگی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴) نیازمندی جهان در بقا</td> </tr> </tbody> </table>	«الف»	«ب»	آ) پیامبر گرمای ما، عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد.	۱) خداگرایی فطری	ب) جهان همواره و در هر «آن» به خداوند نیازمند است.	۲) معرفت عمیق و والا	ج) به دریا بنگرم دریا تو بینم / به صحرا بنگرم صحرا تو بینم	۳) آگاهی، سرچشمه بندگی		۴) نیازمندی جهان در بقا	
«الف»	«ب»											
آ) پیامبر گرمای ما، عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد.	۱) خداگرایی فطری											
ب) جهان همواره و در هر «آن» به خداوند نیازمند است.	۲) معرفت عمیق و والا											
ج) به دریا بنگرم دریا تو بینم / به صحرا بنگرم صحرا تو بینم	۳) آگاهی، سرچشمه بندگی											
	۴) نیازمندی جهان در بقا											
	به سؤالات زیر پاسخ کامل بدهید.											
و	۲۱) نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه، استدلال نمایید. ۲۲) علت ناتوانی انسان در شناخت ذات و چیستی خدا را بنویسید. (چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند ناتوان است؟)											
	پیروز باشید.											



ردیف	راهنمای تصحیح درس اول	نمره
	بخش آیات قرآن و احادیث	
الف	<p>(۱) همه ابعاد و امور زندگی، از جمله پیدایش و بقا (ب) زیرا خداوند تنها بی‌نیاز جهان است (غنی). (پ) همه موجودات پدیده‌هایی هستند که وجودشان وابسته به خدای بی‌نیاز است. (ت) غنی - فقیر (۲) آ نور (ب) خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات «وجود» خود را از او می‌گیرند و به‌سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند. (۳) این که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و بالاست و به مفهوم احساس حضور در پیشگاه خدا و درک صفات خدا با دیدن مخلوقات و نشانه‌های او اشاره دارد. (۴) با این که ما به وجود خداوند به‌عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم و صفات او را می‌توانیم بشناسیم، اما نمی‌توانیم ذات و چیستی او را دریابیم. (۵) چون نمی‌توانیم ذات و چیستی او را دریابیم. (۶) به‌دلیل محدود بودن ذهن انسان (نامحدود بودن ذات الهی)</p>	
	درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را با علامت (ص/غ) مشخص کنید.	
ب	<p>(۷) غلط؛ رابطه‌ی خدا با انسان، مانند رابطه مولد برق با جریان برق است که قطع نمی‌شود؛ اما مانند رابطه مسجد با سازنده آن نیست. (۸) صحیح (۹) غلط؛ میان رابطه خداوند با جهان و رابطه بنا و ساختمان یک تفاوت بنیادین وجود دارد. (۱۰) صحیح (۱۱) غلط؛ انسان نمی‌تواند به حقیقت خدا احاطه پیدا کند و ذاتش را بشناسد.</p>	
	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.	
ج	<p>(۱۲) نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه خودش از خودش باشد. (۱۳) پیدایش و بقا (۱۴) در صورتی که ذاتاً موجود باشد. (وجود ذاتی‌اش باشد). (۱۵) افزایش بندگی (۱۶) در صورتی که خودش ذاتاً موجود باشد. (۱۷) پاک‌ی و صفای قلب (۱۸) هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیش‌تر شود، نیاز به او را بیش‌تر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیش‌تر ابراز می‌کند.</p>	
	گزینه صحیح را انتخاب کنید.	
د	(۱۹) گزینه ۲	



ردیف	راهنمای تصحیح درس اول	نمره
	کشف ارتباط	
ه	۳ (آ) ۲۰ ۴ (ب) ۲ (ج)	
	به سؤالات زیر پاسخ کامل بدهید.	
و	<p>(۲۱) مقدمه اول: ما و این جهان پدیده‌هایی هستیم که وجود و هستی مان از خودمان نیست. مقدمه دوم: موجوداتی که پدیده‌اند، نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که وجودش از خودش باشد و ذاتاً موجود باشد. نتیجه: ما و این جهان در پدید آمدن و هست شدن به آفریننده‌ای نیازمندیم که سرچشمه هستی باشد.</p> <p>(۲۲) زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است و چون خداوند حقیقتی نامحدود دارد، در نتیجه ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید.</p>	
	«موفق باشید.»	

